

РЕАЛІЗАЦІЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ

Рожі І. Г., Денесюк О. В.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Нові вимоги до підготовки майбутнього вчителя географії, які обумовлені змінами в змісті шкільної географічної освіти, пов'язані з його гуманізацією, екологізацією, зростанням ролі краєзнавства, культурологічного підходів у навчанні, орієнтацією шкільної географічної освіти на особистість школяра, його «життєвий світ» в реальному соціокультурному оточенні, який реалізований впровадженням краєзнавчого підходу в освітній процес.

У Законах України «Про освіту» [3], «Про вищу освіту» [4], «Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»)» [1], «Державній програмі розвитку краєзнавства до 2025 року» [2] наголошено на потребі фундаменталізації, неперервності, доступності, відкритості, гуманістичної спрямованості сучасної освіти й дослідження особливостей території рідного краю зокрема.

Науковими основами реалізації краєзнавчого підходу в сучасних умовах послужили основні напрямки географічної науки, що відображають її ціннісні, гуманістичні, культурологічні аспекти, високий інтеграційний потенціал. Проблеми краєзнавства, краєзнавчої діяльності в загальноосвітній та вищій школі висвітлювали відомі радянські педагоги і географи (М. М. Баранський, О. С. Барков, Л. С. Берг, Т. П. Герасімова, А. В. Даринський, А. І. Дзенс-Литовський). В Україні питання національного краєзнавства, стрижневою частиною якого є географічне краєзнавство, розробляли М. Ю. Костиця, М. П. Крачило, В. П. Круль, В. В. Обозний, М. П. Откаленко, С. Л. Рудницький, В. С. Серебрій.

В останнє десятиріччя з'явилося чимало досліджень, в яких відображені різноманітні аспекти підготовки студентів (переважно географів) до краєзнавчої діяльності. За змістом досвід зазначених досліджень має широкий спектр напрямків: краєзнавча діяльність як засіб розвитку

пізнавальних і творчих здібностей (І. І. Безкоровайний, І. І. Бондаренко, В. Г. Липанак, М. В. Соловей); модернізація краєзнавчої педагогічної освіти (С. В. Бабкова, А. В. Гудзевич, Н. В. Муніч, В. В. Обозний, О. В. Плахотнік, О. В. Тімець); методи та методичні прийоми географічного краєзнавства (В. В. Бенедюк, І. П. Ковальчук, В. П. Корнєєв, В. О. Редіна); роль краєзнавства у виховній роботі (Т. С. Вайда, В. В. Матіяш, Т. М. Міщенко, Л. Б. Паламарчук, І. Н. Пілат).

Отже, в працях видатних науковців вказано, що у підготовці майбутнього вчителя географії важливу роль виконує краєзнавчий підхід, який базується на оновлення змісту географічної підготовки, а саме конкретності, образності, особистісного соціального досвіду, дозволяє майбутньому вчителю географії долучатися до історії, культури, етнографії території, де він проживає, спонукає його пізнавати, здійснювати конкретні практичні справи, займати активну громадянську позицію.

Список використаних джерел:

1. Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття)». URL: http://portal.prolisok.org/osvita_ukraine_xxi.html (дата звернення 02.03.2016).
2. Державна програма розвитку краєзнавства до 2025 року. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:VSjc6CiNejMJ:s41bdb890edbee571.jimcontent.com/download/version/1455366622/module/12883509932/name25202025.pdf+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=opera> (дата звернення 22.01.2016).
3. Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 р. № 1060-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12/page3> (дата звернення 01.02.2016); від 05.09.2017 р. № 2145-19 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 21.10.2017).
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> (дата звернення 22.03.2016).